

Motion till riksdagen

1987/88:Sk37

av Margareta Palmqvist (s)

med anledning av prop. 1987/88:91 om skatten på alkoholdrycker

I propositionen föreslås att möjligheter skall öppnas för introduktion av en helt ny alkoholprodukt, ett s. k. lätt-lättvin med en maximal alkoholstyrka på 7 volymprocent. Vidare föreslås en viss ökning av spritskatten, ingen ökning alls av lättvinsskatten samt en kraftig ökning av starkölsskatten. Det alkoholpolitiska syftet är att minska den totala alkoholkonsumtionen. Det skall särskilt noteras att propositionen inte innehåller något förslag om inrättandet av en skatteklass för ett svagare starköl, ett mellanöl. därför att detta skulle kunna leda till ökad totalkonsumtion, likväl som produktens påstådda ungdomsprofil och svårigheten för Systembolaget att hantera ytterligare en ölprodukt.

Det är glädjande att regeringen genom skatteökningen på både sprit och framför allt starköl med kraft försöker åstadkomma en fortsatt sänkning av den totala alkoholkonsumtionen. Det är däremot tveksamt om det är en riktig bedömning att avstå från att höja vinpriserna eftersom vi vet att det relativt billiga lättvinet har en klar profil såsom missbruksprodukt. Inte minst vet vi att det tilltagande missbruket bland kvinnorna till största delen ligger inom sektorn lättviner. Av den anledningen bör vinskatten höjas med motsvarande procentsats som avser spritskatten.

Vidare torde det vara en såväl logisk som taktisk felbedömning att möjliggöra introduktionen av ett svagare lättvin, ett lätt-lättvin. Denna produkt kommer i allra högsta grad att vända sig i första hand till ungdomar och kvinnor och får profilen att vara en kvantitetsdryck, dvs. en dryck man kan dricka i stora kvantiteter utan någon uppenbar risk. Det är dessutom så att detta lätt-lättvin kan få en alkoholstyrka som är ungefär dubbelt så hög som ett mellanöl och nära 50 % högre än det starkaste starkölet. Det är alltså inget alkoholsvagt alternativ i den jämförelsen. Risker är uppenbar att denna nya produkt kommer att ta konsumtionsandelar från starkölet, varvid vi åstadkommer en utveckling som går tväremot regeringens alkoholpolitiska ambitioner. Av den anledningen bör inte detta nya lätt-lättvin särbehandlas i skattehänseende.

En infekterad debatt har under årtionden förts beträffande mellanölets vara eller icke vara. Sedan drygt ett decennium har något mellanöl ej existerat i Sverige, men produkten har stått som symbol för den uppenbara risken att alkoholprodukter kan glamoriserats i ungdomens ögon och skapa ett stort elände. Sedan något år tillbaka finns dock mellanölet att tillgå i

restauranger och på Systembolaget. Det har möjliggjorts genom att det försäljs till samma prisskatteklass som ett vanligt starköl. Från bryggerihåll har man hävdad att ett mellanöl skulle kunna ha en kraftig inverkan såsom ersättningsprodukt till starkölet och man har framfört önskemål om en särskild skatteklass för mellanöl. Enligt tillgängliga uppgifter utgör Systembolagets försäljning av mellanöl ca 2 % av den totala ölförsäljningen.

I en nyligen genomförd SIFO-undersökning framkommer att 44 % av starkölskunderna på Systembolaget skulle köpa ett billigare mellanöl. Om det är riktigt att mellanölet skulle kunna ta konsumtionsandelar från starkölet och inte utgöra addering av den totala alkoholkonsumtionen så skulle det också ha en mycket positiv inverkan på sänkningen av den totala alkoholkonsumtionen i landet. Av den anledningen föreslår vi att i enlighet med regeringens förslag starköl med en volymprocent på upp till 5,6 beskattas med det högre skattealternativet som framförts i propositionen och att mellanöl med en maximal volymprocent på 3,6 skattas med 7:85 kr. per liter – dvs. med den starkölsskatt som för närvarande gäller. Om ett något billigare mellanöl kan attrahera konsumenterna att välja det alkoholsvagare ölet framför starköl har det en klar positiv inverkan. Historien bör då inte lägga hinder i vägen för en sådan utveckling. Det bör då klart fastställas att mellanölet under inga omständigheter får säljas annat än genom Systembolaget.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar höja vinskatten med samma procentenhet som övriga alkoholdrycker,
2. att riksdagen beslutar att öl med maximalt 3,8 volymprocent alkohol skall beskattas med 7:85 kr. per liter.

Stockholm den 1 mars 1988

Margareta Palmqvist (s)